

Marta Pančikova

Interferencia : doležitý problém vo výučbe slovanských jazykov

---

Acta Universitatis Lodzianis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców 78,
129-136

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

3. PRACE KONFRONTATYWNE

Marta Pančíková

INTERFERENCIA – DŮLEŽITÝ PROBLÉM VO VÝUČBE SLOVANSKÝCH JAZYKOV

Problematika pôsobenia jedného jazyka na iný je predmetom výskumu mnohých lingvistov a metodikov vyučovania cudzích jazykov¹. V odbornej literatúre je táto problematika známa ako „transfer”. H. Komorowska² definuje transfer ako „przenoszenie uprzednio opanowanej umiejętności na opanowanie innej nowej umiejętności”. Vplyv jedného jazyka na iný môže mať pozitívny účinok pri učení sa cudzieho jazyka, ale niekedy aj negatívny. Transfer pôsobí na všetkých jazykových rovinách. Tam, kde je štrukturálna identita medzi starým a novoprisvojovaným materiálom, hovoríme o pozitívnom transferi, zatiaľ čo v prípade, keď nastáva štrukturálna rozdielnosť, ide o negatívny transfer. Tento sa v lingvistike a glottodidaktike nazýva obyčajne **interferenciou**. Zhoda alebo podoba jednotiek lexikálnej zásoby je príčinou častých interferenčných javov. Rozoznávame dva typy interferencie:

1. Interferuje výrazová a obsahová stránka lexikálnych jednotiek dvoch jazykov – ide o **interferenciu medzijazykovú**.

2. Interferuje výrazová a obsahová stránka lexikálnych jednotiek jedného jazyka – ide o **interferenciu vnútrojazykovú**. Nás zaujíma prvý typ interferencie, najmä **medzijazyková homonymia** alebo tzv. **zradné slová**. Zhoda alebo podoba jednotiek lexikálnej zásoby je príčinou častých interferenčných javov.

Lexikálne jednotky formálne zhodné alebo podobné, ale významovo alebo štýlovo odlišné, môžu spôsobiť veľa omylov a nedorozumenia v dvoch geneticky blízkych jazykoch, akými sú poľština a slovenčina. Čiže ide o tri podkategórie zradných slov: a) **zradnosť významová**, b) **zradnosť významová a štýlová**, c) **zradnosť štýlová**. Veľmi často práve najjednoduchšie

---

¹ Komorowska, Wesołowska, Zabrocki, Lotko, Pančíková ap.

² *Nauczanie gramatyki języka obcego a interferencja*, Warszawa 1969, s. 91.

a najčastejšie používané slová spôsobujú najviac ťažkosti, napr.: *laska*, *mieszkać*, *miłość*, *zawsze* ap. Pre takéto lexikálne jednotky s odlišným významom a rovnakou, resp. podobnou formou máme pomenovanie *medzijazykové homonymiá*³ alebo *zradné slová*⁴, či *falošní priatelia*, nemecky *falsche Freunde*, rusky *ložnyje družja*, francúzsky *faux amis*, a poľsky *falszywi przyjaciele*. Takýchto zradných slov je v poľštine a slovenčine veľké množstvo, pretože ide o jazyky geneticky blízke a patriace do jednej skupiny slovanských jazykov (západnej). Podobná situácia je aj v poľštine a češtine⁵, slovenčine a ruštine⁶, češtine a ruštine⁷. Na problematiku zradných slov v slovenčine a poľštine po prvýkrát upozornili vo svojej konverzačnej príručke už v roku 1957 jej autori F. Buffa a A. i Z. Sobierajski⁸. Neskôr v učebnici poľského jazyka pre samoukov upozorňovali na takéto slová aj F. Buffa a H. Ivaničková⁹, tiež M. Pančíková vo vysokoškolských skriptách *Poľský jazyk a Zradné slová v poľštine a slovenčine*¹⁰.

Medzijazyková homonymia je jav vyplývajúci z konfrontácie slovnej zásoby, preto sa ňou zaoberajú predovšetkým lexikológovia a lexikografi. Okrem nich sú to teoretici vyučovania a prekladu. Existencia spoločných slovotvorných základov, odvodzovacích prostriedkov a slovotvorných typov, ale rozdielny slovotvorný, sémantický a štylistický vývin vytvárajú priaznivé podmienky pre vznik zradných slov. Dynamika slovnej zásoby zohráva dôležitú úlohu pri vytváraní homonym. Vytvárajú sa najmä nové sémantické neologizmy (neosémantizmy), keď sa na už existujúcu lexikálnu formu viaže ďalší význam. V slovanských jazykoch je veľa slov s rovnakým praslovanským základom, ktoré sa však významovo diferencovali. Niekedy diferenciácia zašla tak ďaleko, že dnes majú niektoré slová aj protichodný význam, napr.: poľské a ruské *pachnąć*, *pachnuć* 'voňať' a slovenské *páchnuť*; poľské *czerstwy* 'starý, suchý, tvrdý' a slovenské *čerstvý*; poľské *bezcenny* 'veľmi cenný, drahocenný' a slovenské *bezcenný*.

Pre ilustráciu uvádzame niektoré prípady, keď ide o nedorozumenie v slovanských jazykoch: slovenské *poprava* 'stracenie' a poľské *poprawa* 'zlepšenie'; bulharské *voňa* 'smrdieť' a slovenské *voňať* 'miriša, uchaja';

³ Kollár, Vlček, sovietski autori.

⁴ Lotko, Radina, Hladký.

⁵ Lotko, Nečas – obaja sú autormi slovníkov poľsko-českých a česko-poľských zradných slov.

⁶ D. Kollár, *Medzijazyková homonymia*, „Studia Academia Slovaca“ 1982, 11, (Bratislava) s. 229–233.

⁷ J. Vlček, *Úskali ruské slovní zásoby. Slovník rusko-české homonymie a paronymie*, Praha 1966.

⁸ F. Buffa, A. Sobierajski, Z. Sobierajski, *Konverzačná príručka poľštiny so stručnou gramatikou a slovníkom*, Martin 1958.

⁹ F. Buffa, H. Ivaničková, *Učebnica poľštiny pre samoukov*, Bratislava 1968.

¹⁰ M. Pančíková, *Poľský jazyk*, Bratislava 1994; t a ž, *Zradné slová v poľštine a slovenčine*, Bratislava 1993.

ruské *orat'* 'revat', kričať" a slovenské *orat'* 'pachat'; české *břítky* 'ostrý' a poľské *brzydki* 'škaradý'; ruské *brak* 'šľub' a poľské *brak* 'nedostatok'; srbské a chorvátske *bolest* 'choroba' a slovenské *bolest'* 'bol'; srbské a chorvátske *stan* 'byt' a slovenské *stan* 'šator' a poľské *stan* 'stav'; srbské a chorvátske *brati* 'trhat', slovinské *brati* 'čítať' a slovenské *brat'* 'vzeti'; bulharské *divaci* 'diviaky', slovenské *diváci* 'zriteli' a poľské *dziwacy* 'čudáci'; slovenské *oprava* 'poprawianie', poľské *oprawa* 'ram' a slovinské *oprava* 'odev. zariadenie' ap. Celé série podobných príkladov možno uvádzať. Stálo by za to, orientovať konfrontačný výskum aj týmto smerom a porovnať všetky slovanské jazyky medzi sebou.

Najmä polysémické slová sú stálym zdrojom jazykovej interferencie. Väčšinou polysémické (mnohovýznamové) slovo v jednom jazyku korešponduje iba s jedným významom mnohovýznamového slova v druhom jazyku. Často korešponduje hlavný význam v jednom jazyku so sekundárnym významom v druhom jazyku, niekedy ide o štylistickú odlišnosť. Tak napríklad:

pol'. kropić	slov. kropit'
1) <i>strieikat', fřkat'</i>	<i>strieikat', fřkat'</i>
2) <i>hovor. udierat', bit'</i>	
3) <i>hovor. striel'at'</i>	
4) <i>hovor. pit'</i>	
pol'. dopalić	slov. dopálit'
1) <i>dofajčit'</i>	1) <i>nahnevat', najedovat'</i>
2) <i>dokončit' pálenie</i>	2) <i>rýchlo, náhle prist'</i>
3) <i>dostatočne ohriať</i>	3) <i>dokončit' pálenie</i>
pol'. podły	slov. podlý
1) <i>ničomný, nečestný</i>	<i>ničomný, nečestný,</i>
2) <i>hanebný</i>	<i>hanebný</i>
3) <i>hovor. zlý, mizerný,</i> <i>špatný (o jedle).</i>	

Práve podobné slová spôsobujú ťažkosti pri osvojovaní si lexiky blízkeho jazyka. Ten, ktorý si daný jazyk osvojuje, je často na pochybách, či ide o význam v jeho rodnom jazyku alebo v príbuznom slovanskom jazyku. Vtedy často vystačí už minimálny kontext na zistenie rozdielu: napr.: *bez kwitnie – bez práce, głęboki jar – krásna jar, chyba przyszedł – veľká chyba, lakomy kasek – lakomý človek, siedzieć w świetlicy – vo vypálenej svetlici na počest' sviatku, zarazic' ospą – zarazit' pacientovi návštevy* ap.

Zo synchronného hľadiska považujeme za medzijazykové homonymá aj slová, ktoré sa líšia iba štylistickým zafarbením. Tieto sú zvlášť nebezpečné pre začínajúcich prekladateľov a lexikografov. Pri ich nesprávnom použití dochádza často k oslabeniu alebo zosilneniu výrazovej stránky textu. Pre

ilustráciu uvádzame niekoľko príkladov, keď korešpondujúce významy nemajú rovnaké štylistické kvalifikátory:

pol'. <i>bagaż</i> 'batožina' neutr.,	slov. <i>bagáž</i> zastar.,
<i>egzamin</i> neutr.,	<i>egzámen</i> zastar. kniž.,
<i>list</i> 'rastliny' kniž, zastar.,	<i>lišť</i> neutr.,
<i>muzyka</i> neutr.,	<i>muzika</i> hovor.,
<i>powinność</i> kniž.,	<i>povinnost'</i> neutr.,
<i>szpital</i> neutr.,	<i>špitál</i> hovor., slang.

Čo sa týka pôvodu pol'sko-slovenskej homonymie, môžeme vyčleniť tieto prípady:

1) homonymia, ktorá vznikla náhodnou zvukovou podobou významovo rôznych slov – heterogénna homonymia¹¹, napr.: *agat* – *agát*, *erb* – *erb*, *galgan* – *galgan*, *kanwa* – *kanva*, *žur* – *žúr* ap.;

2) homonymia, ktorá vznikla z pôvodne rovnakého základu – homogénna homonymia, napr.: *kraj* – *kraj*, *kwas* – *kvas*, *ślub* – *sl'ub*, *żegnat'* – *žehnat'* ap.

Zdrojom medzijazykovej homonymie je:

1) sémantická diferenciacia spoločného slovného fondu, a to:

a) domáceho (*kraj* – *kraj*, *starość* – *starost'*, *żegnać* – *žehnat'*),

b) prevzatého (*kryminalista* – *kriminalista*, *kosmetyk* – *kozmetik*, *szoferka* – *šoférka*);

2) náhodná zhoda slov, a to opäť:

a) domácich (*baj* – *báj*, *bluźnić* – *blůznit'*, *chlap* – *chlap*),

b) prevzatých (*erb*, *fiala*, *flauta*, *garda*).

Homonymii napomáhajú aj slovotvorné prostriedky, ktoré sú v slovanských jazykoch približne rovnaké. Takéto slovotvorné homonymá vznikajú aj v jednom jazyku, napr.:

oberat' – *oberačka* (N_{Ag} – žena) a *oberačka* (N_{Ac} – činnosť)

kopać – *kopaczka* (N_{Ag} – žena) a *kopaczka* (N_J – nástroj)

umývať – *umývačka* (N_{Ag} – žena) a *umývačka* (N_J – zariadenie)

kosmetyk – *kosmetyczka* (N_{Ag} – žena) a *kosmetyczka* (N_R – vec).

O slovensko-pol'skú medzijazykovú homonymiu tohoto typu ide v prípadoch:

nadať 'zbesztać'   *nadać* 'dat', venovať', poslať'

spávať 'sypiać'   *spawać* 'zvárat'

vytratiť 'zgubić'   *wytracić* 'zničiť'

kapustník 'ciastko'   *kapustnik* 'kapustnisko,

z kapustą'   belások kapustný'.

¹¹ Š. Ondruš, J. Sabol, *Úvod do štúdia jazykov*, Bratislava 1981.

Lexikálno-gramatická homonymia, pri ktorej ide o zvukovú zhodu, ale významový a funkčno-gramatický rozdiel, je v takých prípadoch ako:

<i>bez</i> 'v slovenčine iba predložka'	<i>bez</i> 'v poľštine subst. – baza predložka s genitívom'
<i>chlap</i> 'subst. mužczyzna'	<i>chlap</i> 'citoslovce – čl'ap'
<i>chyba</i> 'subst. blád'	<i>chyba</i> 'častica – asi, hádam'

Najrozšírenejším typom je **lexikálna homonymia**, pri ktorej ide o vonkajšiu zhodu, resp. podobnosť dvoch významovo rôznych slov, ktoré patria do toho istého slovného druhu, napr.: *futro* 'podzewka, futryna' – *futro* 'kožušina', *sl'ub* 'obietnica' – *ślub* 'sobáš', *żegnać* 'błogosławić' – *żegnać* 'lúčiť' sa' ap.

Známe sú prípady viacnásobnej homonymie, pri ktorej sa tvoria ret'azce, napr.:

vždy – *zawsze*, *zavše* – *od czasu do czasu*
stav – *stan*, *stan* – *namiot*, *staw* – *rybnik*
laska – *miłość*, *miłość* – *łaska*, *laska* – *palica*

Medzijazykové homonymá môžu byť:

1. formálne úplne **totožné** (majú rovnakú grafickú podobu i akustické znenie), napr.: *bal*, *buchta*, *doba*, *stan*, *stolica*, *troska*, *trup* ap.;

2. zvukovo alebo graficky čiastočne **obmedzené**, ale významovo sa odlišujúce:

- úplne**, napr.: *laska* – *łaska*, *mieszkać* – *meškać*;
- čistočne**, napr.: *pościel* – *postel'*, *puszka* – *puška*.

Slova môžu byť zradné aj svojím gramatickým rodom¹². Mnohé prevzaté slová sú v poľštine mužského rodu a v slovenčine ženského (*adres* – *adresa*, *bank* – *banka*, *etap* – *etapa*, *seans* – *seansa*, *temat* – *téma*, *uniwersytet* – *univerzita*), mnohé slová so sufixom **-aź/-áź** (z franc.) sú v poľštine mužského rodu a v slovenčine ženského (*ten montaż* – *tá montáž*, *ta plaża* – *tá pláž*, *ten reportaż* – *tá reportáž*), slová so sufixom **-ina, -yna** sú v poľštine ženského rodu a vo slovenčine mužského so sufixom **-in** (*benzyna* – *benzín*, *naftalina* – *naftalín*, *witamina* – *vitamin*).

Dôležitým činiteľom pre vznik homoným je strata etymologického povedomia, metaforizácia, významový posun, rozširovanie alebo zužovanie významov a preberanie z cudzích jazykov.

Druhým problémom, ktorý nás zaujíma, je **syntaktická interferencia**. A to najmä predložkové a bezpredložkové väzby so slovesom.

Dobre zvládnuť cudzí jazyk znamená zvládnuť nielen jeho lexiku, ale aj schopnosť vedieť jednotlivé slová spájať do väčších celkov. Najmä

¹² O. Radina, *Zrádná slova ve francouzštině*, Praha 1975.

v blízkých jazykoch, akými sú aj slovenčina a poľština, je syntaktická väzba veľmi zložitá a je zdrojom častých interferencií. Syntaktická závislosť slov sa vyjadruje alebo jednoduchými pádmi (napr. *pisat' úlohu, čítať noviny*) alebo predložkovými pádmi (*hovorit' o knihe, hovorit' s niekým, zaujímat' sa o niečo*). Porovnávanie obidvoch jazykov odhaľuje na tomto úseku skladby veľké rozdiely, ktoré musí mať užívateľ jazyka na zreteli. Napríklad mnoho slovíes v poľštine sa spája s 2. pádom (genitívom):

<i>žadac' czego</i>	<i>žadat' niečo</i>
<i>szukać czego</i>	<i>hl'adat' niečo</i>
<i>zazdrościć czego</i>	<i>zawidiet' niečo</i>
<i>odmawiac' czego</i>	<i>odopierat' niečo</i>

Sú to často slovesá, ktoré vyjadrujú chuť, túžbu, želanie, nádej ap. V slovenčine sa spájajú tieto slovesá so 4. pádom (akuzatívom).

S 2. pádom genitívom sa v poľštine spájajú aj slovesá, ktoré majú predponu *do-* a *na-*, napr.:

<i>dokonać czego</i>	<i>uskutočniť niečo</i>
<i>dostarczyć czego</i>	<i>dodať niečo</i>
<i>doświadczyć czego</i>	<i>pocítiť, skúsiť niečo</i>
<i>dowodzić czego</i>	<i>dokazovať niečo</i>
<i>nabawić się czego</i>	<i>dostať niečo</i>
<i>nauczać kogo</i>	<i>učiť niekoho</i>

Sú to slovesá, ktoré vyjadrujú dokončenie deja alebo jeho úplnosť. Aj v týchto prípadoch je v slovenčine 4. pád.

V poľštine sa 2. pád zachováva aj po *zapore*, zatiaľ čo slovenčina má v tomto prípade 4. pád, napr.:

<i>nie czytać książki</i>	<i>nečítať knihu</i>
<i>nie jeść śniadania</i>	<i>nejest' raňajky ap.</i>

Predmet v poľštine je často vyjadrený 7. pádom (inštrumentálom) a v slovenčine 3. (datívom) alebo 4. pádom (akuzatívom), napr.:

<i>kierować czym</i>	<i>viest' niečo</i>
<i>dyrygować czym</i>	<i>dirigovať niečo</i>
<i>rzędzić czym</i>	<i>vládnut' niekomu</i>
<i>cieszyć się czym</i>	<i>tešiť sa niečomu</i>
<i>interesować się czym</i>	<i>zaujímat' sa o niečo</i>
<i>opiekować się kim</i>	<i>starat' sa o niekoho</i>

V posledných dvoch príkladoch je v slovenčine predložka *o* v spojení so 4. pádom (akuzatívom).

Niektorým poľským väzbám s predložkou zodpovedá v slovenčine väzba s prostým akuzatívom, napr.:

<i>pozwolić na</i> coś	<i>dovoliť</i> niečo
<i>zasłużyć na</i> coś	<i>zaslúžiť</i> si niečo
<i>pośredniczyć w</i> czymś	<i>sprostredkovať</i> niečo ap.

V mnohých prípadoch je síce väzba s tým istým pádom, ale s inou predložkou napr.:

<i>oczyścić z</i> czego	<i>očistiť</i> od niečoho
<i>walczyć o</i> coś	<i>bajovať</i> o niečo
<i>dbać o</i> coś	<i>dbať</i> na niečo
<i>bawić się w</i> coś	<i>hrať</i> sa na niečo
<i>znać się na</i> czym	<i>vyznať</i> sa v niečom ap.

Najviac prípadov je však s inou predložkou a v inom páde, napr.:

a) v polštine veľmi frekventovaná predložka *do* s 2. pádom (genitívom)
- v slovenčine častokrát predložka *k* s 3. pádom (datívom):

<i>tulić się do</i> kogo	<i>túliť</i> sa k niekomu
<i>przemawiać do</i> kogo	<i>hovoriť</i> k niekomu
<i>zmierzać do</i> czego	<i>smerovať</i> k niečomu
<i>dopisać do</i> czego	<i>pripísať</i> k niečomu
<i>podejść do</i> kogo	<i>podísť</i> k niekomu
<i>pasować do</i> czego	<i>hodiť</i> sa k niečomu ap.

b) v polštine predložka *do* a v slovenčine predložka *na*:

<i>uśmiechać się do</i> kogo	<i>usmievať</i> sa na niekoho
<i>namówić do</i> czego	<i>nahovoriť</i> na niečo
<i>przygotować się do</i> czego	<i>pripraviť</i> sa na niečo
<i>pukać do</i> czego	<i>klopať</i> na niečo

c) v polštine predložka *w* so 4. pádom (akuzatívom) a v slovenčine predložka *do* s 2. pádom (genitívom):

<i>bić się w</i> coś	<i>biť</i> do niečoho
<i>upaść w</i> coś	<i>upadnúť</i> do niečoho
<i>zaglądać w</i> coś	<i>pozerat'</i> do niečoho
<i>trafić w</i> coś	<i>triasť</i> do niečoho
<i>wtajemniczyć w</i> coś	<i>zasvätiť</i> do niečoho ¹³ .

Hlavnou podstatou chýb v slovných spojeniach slovesa s predložkovými pádmi je prenášanie slovenských predložiek do polštiny alebo naopak alebo uvádzanie toho istého pádu, napr.: *uśmiechać się na kogoś* namiesto *do kogoś*, *cieszyć się dziecku* namiesto *dzieckiem*.

Uvedli sme iba niektoré slová, ktoré sú zdrojom medzijazykovej interferencie. V blízkych jazykoch je interferencia častejšia. Vo vzdialenejších

¹³ Príklady pochádzajú z vlastnej excerptie, z *Gramatiky polského jazyka* od F. Buffu a z práce – *Rekcja czasowników polskich, czeskich i słowackich*.

jazykoch, ako napríklad slovenčina a angličtina, sa zradné slová vyskytujú predovšetkým v prevzatých slovách.

Interferencia je zvlášť nebezpečná pre začínajúceho tlmočníka a prekladateľa a tiež pre toho, kto sa daný jazyk začína učiť. Medzijazykové homonymá sú zradné tým, že vyvolávajú klamný dojem, ba často dochádza aj k humorným alebo trápnyim situáciám. Jedna skúsená poľská prekladateľka M. Wisłowska (prekladá z nemčiny, francúzštiny, angličtiny a ruštiny) sa vyjadrila: „Wiem z własnego i cudzego doświadczenia, że najłatwiej potknąć się nie na słowie trudnym, wyszukany, należącym do terminologii specjalistycznej, lecz właśnie na tym najprostszym, nie budzącym podejrzeń, niby to znanym, zrozumiałym, ale – czy to przez podobieństwa dźwiękowe, czy to przez afiliację znaczeniową – stanowiącym właśnie niebezpieczną pułapkę”¹⁴. Preto je potrebné systematicky konfrontovať lexiku a syntaktické väzby blízkých jazykov. Takouto konfrontačnou analýzou poľštiny a slovenčiny je aj tento referát.

LITERATURA

- [1] Balcerzan E., *Pisarze polscy o sztuce przekładu*, Poznań 1977.
- [2] Błuszcz A. J., Reska J., Servátka M., *Rekcja czasowników polskich, czeskich i słowackich*, Katowice 1991.
- [3] Buffa F., *Gramatika spisovnej polštiny*, t. 1–2, Bratislava 1964, Bratislava 1967.
- [4] Buffa F., Ivaničková H., *Učebnica polštiny pre samoukov*, Bratislava 1968.
- [5] Buffa F., Sobierajska A., Sobierajski Z., *Konwersacyjna priručka polštiny so stručnou gramatikou a slovníčkom*, Martin 1958.
- [6] Hladký J., *Zrádná slova v angličtině*, Praha 1990.
- [7] Kollár D., *Medzijazyková homonymia*, „*Studia Slavica Slovaca*” 1982, 11, (Bratislava) s. 229–233.
- [8] Komorowska H., *Nauczanie gramatyki języka obcego a interferencja*, Warszawa 1969.
- [9] Lotko E., *Zrádná slova v polštině a češtině*, Votobia, Olomouc 1992.
- [10] Ondruš Š., Sabol J., *Úvod do štúdia jazykov*, Bratislava 1981.
- [11] Pančíková M., *Zradné slová v polštině a slovenčine*, Bratislava 1993.
- [12] Pančíková M., *Pol'ský jazyk*, Bratislava 1994.
- [13] Radina O., *Zrádná slova ve francouzštině*, Praha 1975.
- [14] Szałek M., Nečas J., *Czesko-polska homonimia*, Poznań 1993.
- [15] Vlček J., *Úskalí ruské slovní zásoby. Slovní rusko-české homonymie a paronymie*, Praha 1966.
- [16] Wesołowska D., *Interferencja międzyjęzykowa jako źródło błędów*, [v:] *Język polski jako język obcy*, Lublin 1992, s. 63–68.

¹⁴ E. Balcerzan, *Pisarze polscy o sztuce przekładu*, Poznań 1977, s. 436.